

Maribor, 21.4.2020

UPOŠTEVANJE ZAHTEV IZ NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI – VAROVANJE KRAJINE IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Varovanje krajine in biotske raznovrstnosti se na področju kmetijstva izvaja na podlagi navzkrižne skladnosti. Sistem navzkrižne skladnosti je v Sloveniji prisoten že od leta 2005 in pomeni skupek minimalnih zahtev, in sicer na naslednjih področjih:

- *okolje, podnebne spremembe in dobro kmetijsko stanje zemljišč;*
 - *javno zdravje, zdravje živali in rastlin;*
 - *dobrobit živali,*

Zahteve iz navzkrižne skladnosti, morajo upoštevati vsi kmetje, ki prejemaajo plačila iz ukrepov skupne kmetijske politike.

Kdo so zavezanci za izpolnjevanje zahtev navzkrižne skladnosti? To so tisti ki:

- uveljavljajo neposredna plačila;
- shemo osnovnega plačila (zahtevkov za izplačilo plačilnih pravic),
- shemo zelene komponente,
- plačilo za mlade kmete,
- proizvodno vezano podporo,
- plačilo za območja z naravnimi omejitvami;
- uveljavljajo plačila za ukrepe OMD, KOPOP, EK in DŽ;
- so prejemniki podpor za prestrukturiranje in preusmeritev vinogradov v obdobju treh let po prejemu podpore.

Vsi zavezanci morajo na celotnem kmetijskem gospodarstvu spoštovati in izpolnjevati pravila o navzkrižni skladnosti.

Uredba o navzkrižni skladnosti (Uradni list RS, št. 97/15, 18/16, 84/16,5/18 in 81/18,38/19), tako predpisuje za varovanje biotske raznovrstnosti naslednje zahteve in standarde:

PODROČJE A: Okolje, podnebne spremembe, dobro kmetijsko stanje zemljišč

GLAVNA ZADEVA: Biotska raznovrstnost

kjer je v letu 2019 prišlo do spremembe v zahtevah 29,30 in 31in so se s spremembo zakonodaje obveznosti izvajanja zahtev prenesle iz **območij ohranjanja prostoživečih ptic na območje Republike Slovenije**

Predpisana zahteva ravnanja - PZR 2: Ohranjanje prosto živečih ptic

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI 29 (travniške površine):

Za ohranjanje biotske pestrosti živalskih vrst je nujno potrebno ohranjanje življenjskega prostora posameznih živalskih vrst. Najpomembnejše je preprečevanje zaraščanja travniških površin in ohranjanje razmerja med trajnim travinjem, njivami in gozdom. **Za vse zavezance na območju Republike Slovenije iz 4. člena te**

uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali zakupu) travniške površine, velja, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju.

Foto: splet

ZAHTEVA 29 :Travniške površine so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. oktobra tekočega leta.

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI št. 30 (travniški sadovnjaki):

Za ohranjanje biotske pestrosti živalskih vrst je nujno potrebno ohranjanje življenjskega prostora posameznih rastlinskih in živalskih vrst. Predvsem za mnoge vrste ptičev je pomembno ohranjanje **vitalnosti ekstenzivnih sadovnjakov** in preprečevanje zaraščanja teh površin. **Za vse zavezance na območju Republike Slovenije iz 4. člena uredbe, ki imajo v obdelavi (lasti ali zakupu) travniške sadovnjake, velja, da deleža teh površin ne smejo zmanjšati na račun površin v zaraščanju.** Na zatravljeni površini ekstenzivnih (travniških) sadovnjakov se vsaj enkrat na leto izvede košnja ali pašna raba zemljišč.

Foto: A. Soršak, KGZS Zavod Maribor

ZAHTEVA 30: Zatravljene površine travniških visokodebelnih sadovnjakov so vzdrževane vsaj enkrat letno, najpozneje do 15. oktobra tekočega leta.

ZAHTEVA NAVZKRIŽNE SKLADNOSTI št. 31 (mejice):

Mejice predstavljajo osnovni življenjski prostor in zatočišče za mnoge živalske vrste. Številne med njimi pomagajo zmanjševati število neželenih žuželk na okoliških kmetijskih površinah. Z ohranjanjem mejic ohranjamo življenjski prostor za te živalske vrste, z obrezovanjem in redčenjem pa preprečujemo pretirano razrast in zmanjševanje pretočnosti vodnih jarkov, če mejice rastejo ob njih. **Mejice je dovoljeno obrezovati v času, ko ptice ne gnezdijo. Kar pomeni, da na območju Republike Slovenije obrezovanje in redčenje mejic nista dovoljeni od obdobja olistanja mejice do 30. septembra, razen na Primorskem, kjer nista dovoljeni od 15. marca do 30. septembra.**

Foto: splet

ZAHTEVA 31: Izkrčitev z dovoljenjem in obrezovanje ter redčenje samo v dovoljenem času

Pripravila:
Katarina Kresnik
Specialistka za varstvo okolja
Kmetijska svetovalna služba, KGZS Zavod Maribor
Maribor, 21.4.2020